

Obec Malý Lapáš - Ako správne kompostovať

Ostatná aktualizácia: štvrtok, 25. november 2021, 21:27

Vážení obyvatelia,

Kompostovanie je jedna z foriem, akou predchádzať vzniku odpadu. Správnym kompostovaním znižujeme množstvo odpadu, ktoré končí na skládke a zároveň znižujeme náklady obce na nakladanie s komunálnym odpadom. Tieto náklady sa prenášajú na obyvateľov vo forme daní a poplatkov. Obec svojím VZN č. 5/2021 zaviedla povinnosť kompostovať biologicky rozložiteľný odpad v kompostéroch, ktoré vám boli cez víkend odovzdané.

[Informačný leták](#)

Kompostovanie

Kompost ako výsledok procesu kompostovania je kvalitné organicko-minerálne hnojivo, ktoré dodáva pôde dôležité živiny a vďaka vysokej hodnote pH zabraňuje okysličovaniu pôdy.

Ako využiť kompost:

- na zeleninové záhony kvôli zlepšeniu vlastností pôdy,
- pri zakladaní nových zeleninových záhonov,
- roztrúsiť do okolia ovocných alebo okrasných stromov a kríkov,
- do črepníkov pri presádzaní exteriérových aj izbových rastlín,
- pri jarnom a jesennom mulčovaní trávnikov pre doplnenie potrebných živín,
- pri zakladaní nových trávnikov.

Čo patrí do záhradného kompostéra?

Naša kuchyňa a záhrada sú základom pre kvalitné prírodné hnojivo s minimálnymi nákladmi.

Hlavnými zložkami je tzv. **hnedý - uhľikátý a zelený - dusíkatý odpad**, ktorý sa do kompostéra mieša **v pomere 1:1**. **Hnedý odpad** tvoria konáre, lístie, štiepka, slama, škrupinky z orechov, papier, kartón, popol. **Zelený odpad** tvoria zvyšky z kuchynského bioodpadu, pokosená tráva, zvyšky rastlín, burina, ale aj výkaly, srst' či perie hospodárskych zvierat.

Čo sa môže kompostovať v kompostéri?

- rastlinný odpad z kuchyne a prípravy jedál,
- listy a vňať zo zeleniny,
- šupy z citrusových plodov banánov a pod.,
- jaderníky a kôstky z ovocia,
- škrupiny z vajícok a orechov,
- zvyšky pečiva a obilnín,
- kávová usadenina, čajové vrecká,
- odpady zo záhrady, tráva, listy, burina,

Obec Malý Lapáš - Ako správne kompostovať

Ostatná aktualizácia: štvrtok, 25. november 2021, 21:27

- podrvené alebo posekané konáre,
- hnoj z chovu domácich zvierat,
- slepačí trus,
- hobliny, piliny, kôra,
- popol z dreva.

Čo sa nemôže kompostovať v kompostéri?

- zvyšky jedál živočíšnej povahy (kosti, mäso),
- trus a podstielky mäsožravých zvierat (psy, mačky),
- kmene stromov a hrubé konáre,
- nebezpečný odpad,
- papier a kartón,
- rastliny napadnuté chorobou (hubová / bakteriálna),
- chemicky ošetrené drevo,
- piliny z drevotriesky,
- uhynuté zvieratá,
- sklo, plasty, kovy,
- mliečne výrobky,
- uhoľný popol.

Do kompostu nepatria živočíšne produkty a výrobky z nich, varené jedlá vo veľkom množstve alebo rastliny s vyzretými semenami a rozmnožujúce sa koreňovou sústavou.

Zásady správneho kompostovania

- Kompostér postavte na tienistom a záveternom mieste (zabráňte tak nadmernému vysúšaniu kompostu) tak, aby bol zabezpečený jeho kontakt so zemínou (umožníte prístup pôdnym organizmom – roztoče, dážďovky,...).
- Kompostovať môžete všetky netoxické a chemicky neošetrené organické odpady vznikajúce v domácnosti a na záhrade.
- Bioodpady je vhodné pred uložením do kompostéru najprv upraviť podrvením alebo posekaním. Uhlíkaté materiály (drevo či tvrdé časti rastlín) je potrebné upraviť na 3-5 cm veľké časti. Mäkké dusíkaté materiály nie je potrebné deliť na menšie časti.
- Na dno uložte hrubší materiál (posekané konáre), čím zabezpečíte optimálnu cirkuláciu vzduchu a odtok prebytočnej vody.
- Snažte sa premiešavať bioodpady dusíkaté (kuchynský odpad, tráva, trus), ktoré sú mäkké a šťavnaté a bioodpady uhlíkaté (konáre, slama, listy), ktoré sú tvrdé a suché. Zabráňte tak hnilobe a zápachu.
- Kontrolujte vlhkosť kompostu, ktorý musí byť vlhký, ale pri stlačení by z neho nemala kvapkať voda. Ak má kompost nedostatok vlhkosti, proces kompostovania sa spomaľuje, resp. zastavuje. Ak je naopak vlhkosť nadmerná, dochádza k nežiaducemu hnilobnému procesu a zápachu. Premočeniu kompostu či vysušeniu je možné zabrániť zastrešením kompostéra alebo prikrytím kompostu špeciálnou kompostovacou textíliou.

Obec Malý Lapáš - Ako správne kompostovať

Ostatná aktualizácia: štvrtok, 25. november 2021, 21:27

Optimálna vlhkosť kompostu je 45 až 60 %.

- Pre zabezpečenie optimálneho procesu kompostovania je tiež potrebné kompost občas prekopať a tým ho prevzdušniť. Pri obracaní sa ukladá materiál z kraja do vnútra a vnútorný smerom von. Odporúča sa kompost prekopávať minimálne 1-2krát do roka. Prístup vzduchu do kompostu sa zabezpečuje predovšetkým: vetracími otvormi v kompostéri, hrubším materiálom na dne kompostu, prekopávaním a prehrabávaním.
- Za optimálnych podmienok je kompost vyzretý za 6 – 12 mesiacov. Má hnedú až tmavohnedú farbu, hrudkovitú štruktúru, nezapácha, ale vonia ako humus alebo lesná pôda.

Najčastejšie chyby pri kompostovaní

- Zlý priebeh rozkladu: Ten ovplyvňujú štyri hlavné faktory – kvalita kompostovaného materiálu, teplota, vlhkosť a prístup vzduchu, ktoré musíte občas kontrolovať.
- Vysušovanie kompostu: ak je kompost príliš suchý, spomalia sa v ňom rozkladné procesy a je potrebné ho zvlhčiť.
- Prílišná vlhkosť a vznik zápachu: Pri nedostatku kyslíka prebieha v komposte anaeróbny rozkladný proces, pri ktorom vznikajú rôzne zápachajúce látky. Zápach môže vzniknúť už pri dlhom skladovaní a slabom prevzdušňovaní surovín s vysokou vlhkosťou. Pokiaľ pach kompostu pripomína pokazené vajce, je to znak toho, že v ňom prevláda uhlíkatý materiál a je potrebné pridať napríklad pokosenú trávku. Naopak pokiaľ kompost páchne po amoniaku, prevládajú dusíkaté materiály a je potrebné pridať napríklad drevené piliny.
- Priveľa hmyzu: Výskytu múch a mušiek v komposte môžeme zabrániť tým, že im nebudeme v komposte poskytovať potravu. Odporúča sa preto napr. bioodpad, zvyšky ovocia a zeleniny či trus hospodárskych zvierat na komposte zasypať zeminou alebo ich zahrabať hlbšie do kompostu.

Správne využitie hotového kompostu

Kompost obsahuje množstvo výživných látok, ktoré podporujú rast rastlín. Na dostatočné zásobenie pôdy živinami stačí 1 cm vysoká vrstva kompostu ročne. Kompost je najvhodnejšie aplikovať v menších, ale opakovaných dávkach. Aby sa 1 m² záhonu pokryl 1 cm vrstvou kompostu, je potrebné 10 litrov kompostu. Jeden m³ kompostu postačí na pohnojenie 100 m² plochy záhrady. Rozlišujeme 2 druhy kompostu:

- Vyzretý kompost: Zrel 6 až 12 mesiacov. Má schopnosť zadržiavať vodu, prevzdušňovať pôdu a obsahuje veľké množstvo výživných látok (záleží samozrejme od zloženia kompostovaných materiálov). Hotový, dobre vyzretý kompost môžeme použiť ku všetkým typom plodín a vynikajúco sa hodí pri zakladaní nových plôch.
- Surový kompost: Zrel 2 až 6 mesiacov. Nie je ešte úplne stabilizovaný, je vhodný ako mulč okolo stromov alebo kríkov. Neodporúča sa aplikovať ho k

Obec Malý Lapáš - Ako správne kompostovať

Ostatná aktualizácia: štvrtok, 25. november 2021, 21:27

priesadám, nakoľko je by ich mohol spáliť.